

VELIK VRT NUDI NEŠTETE MOŽNOSTI

Imeti velik vrt je razkošje, v razvitih deželah rezervirano za redke bogataše. Pri nas je to velikokrat neizkoriščena možnost. Z njim ne vemo kaj početi. Zaenkrat so še redki tisti, ki mu dajo estetsko vsebino in v njem znajo res uživati.

Urediti velik vrt lahko zahteva tudi veliko denarja in veliko časa. Ni pa to nujno. Kdor uživa v spoznavanju vrtnih rastlin, rad z njimi dela in izkoristi vsako prosto urico za snovanje vrtnih zasaditev, ga lahko uredi tudi postopoma z le nekaj denarja in v svojem prostem času. Ob tem sploh ni treba kupovati pregrešno dragih starih dreves, pripeljanih iz Italije, Španije ali še bolj od daleč, kar marsikdaj velja kot In.

V velikem vrtu imamo možnost oblikovati imponantne motive s kombinacijami dreves, grmovnic, trajnic, trate in vodnih površin. S temi živimi vrtnimi gradbenimi

komponentami lahko do neke mere posnemamo naravo tako, da pustimo izbranim rastlinam rasti v njihovih naravnih dimenzijah in pri tem lahko mirno izbiramo

tudi tiste, ki za svoj razvoj potrebujejo veliko prostora. Drevesom pustimo dihati in se razraščati v višino in širino, seveda pa tudi vsem drugim rastlinam. Vzdrževanje dreves in grmovnic bo minimalno, pri trajnicah pa ga tudi lahko skrajno poenostavimo z izbiro trpežnih in dolgo živečih vrst in sort. Trata sicer zahteva svoje, zasaditve v vodnih in obvodnih površinah pa tudi temeljito prenavljamo le na vsakih nekaj let ali pa še bolj poredko. Naravni kopalni bazeni z zasaditvami vodnih trajnic, ki skrbijo za čisto vodo, so v takih vrtovih seveda pika na i.

Za uspeh pri oblikovanju velikega in nezahtevnega vrta je najpomembnejša pravilna izbira rastlin in potem seveda njihova smiselna in praktična razporeditev.

Izbiramo po različnih kriterijih. Med najpomembnejšimi pa lahko naštejemo sledeče:

1. Vse rastline morajo biti absolutno prezimno trdne. To pomeni, da morajo brez težav prezimovati v naših pogojih brez vsakih varovalnih ukrepov pred mrazom.
2. Drevesa in grmovnice morajo biti sposobne normalne rasti in estetske vrednosti brez vsake potrebe po obrezovanju. Razen seveda sprotnega odstranjevanja morebiti poškodovanih, polomljenih vej.
3. Trajnice morajo poleg absolutne prezimne trdnosti imeti tudi lastnost, da lahko ostanejo na stalnem mestu leta in leta in preživijo vse naše normalne vremenske in rastne pogoje brez kompliciranih negovalnih ukrepov.
4. Pri razporejanju rastlin se držimo principa strnjenih nasadov, kjer se rastline naslanjajo druga na drugo in izkoristijo v zemlji in nad njo tisti prostor, ki jim ga prepustijo druge rastline. Vnaprej moramo torej vedeti, koliko prostora bodo posamezne rastline potrebovale za svoj razvoj in estetski izgled.

Velik vrt si lahko privoščiti tudi takšno široko in strnjeno obrobno zasaditev, sestavljeno v ozadju iz dreves in grmovnic, spredaj pa iz visokih trajnic in trate.

5. Motiv, ki ga oblikujemo z zasaditvijo, mora biti vedno sestavljen iz višjih rastlin v ozadju in nižjih v ospredju.

6. Barve vedno kombiniramo glede na spreminjanje podobe posameznih rastlin skozi letne čase. Grm, ki ima rdeče listje jeseni, je pač rdeč samo takrat in trajnica, ki cveti poleti v določeni barvi, je spomladi seveda drugačne barve.

Vnaprejšnje predvidevanje vseh teh sprememb seveda ni mačji kašelj. Vrtnarski mojstri pač to obvladajo. Ampak vsakdo se mora to naučiti, če hoče znati. In med amaterskimi domačimi vrtnarji poznam kar nekaj mojstrskih oblikovalcev svojih vrtov, ki se pred njimi lahko skrrije večina tistih, ki se z vrtovi ukvarjajo profesionalno ali vsaj pravijo, da se. Prav gotovo je res, da se vedno učimo, najprej v šoli in ob študiju, potem iz dobre literature in tudi drug od drugega, potem pa še na primerih dobre prakse.

Tekst:

Jožica Golob-Klančič

univ. dipl. ing. hort.

Fotografije:

Mojca Rehar Klančič

univ. dipl. ing. agr.